

CARACTERISTICI ALE AGRESIVITĂȚII ȘI ACCENTUĂRIILOR DE CARACTER LA ADOLESCENȚII DELINCVENȚI

Victoria CREANGA

CZU: 159.922.863:316.624:303.4(478)

victoria.creanga@bk.ru

Aggressive behavior in adolescents is a phenomenon that continues to manifest itself in contemporary society. Over the years, the issue of aggression in adolescents has kept the concerns of sociologists, criminologists, teachers and psychologists awake. Aggression in delinquent adolescents is treated as a form of adolescent offensive behavior; with many facets, with a causal diversity and forms of manifestation, constituting the reaction to an opposition, real or only imaginary from others.

Comportamentul agresiv la adolescenți este un fenomen care continuă să se manifeste în societatea contemporană. Ne aflăm într-un spațiu al informațiilor în mișcare, de o mare diversitate, cu un bogat conținut, care uneori este lipsit de coerență și plin de informații cu conținut violent [1]. Comportamentul agresiv reprezintă una dintre cele mai studiate teme în psihologie și, datorită faptului că agresivitatea și comportamentul agresiv fac parte din viața unui adolescent, asemenea comportamente pot fi observate foarte ușor la tot pasul [2]. Cercetările și statisticile oficiale raportează o creștere a fenomenului agresivității la adolescenți, în ultimii ani, în mai multe țări ale lumii, inclusiv în Republica Moldova. Agresivitatea este tratată ca o formă a comportamentului ofensiv al adolescentului, cu o multitudine de fațete, diversitate cauzală și a formelor de manifestare, constituind reacția la o opoziție reală ori numai imaginară din partea celorlalți [3]. Pe fundalul interacțiunii copilului cu școala, familia, grupurile de prieteni sau de cunoștințe, pot apărea accentuări de caracter adaptativ, sau se pot contura caracterele dezadaptative, aflate în conflict cu normele sociale. Caracterul copilului este puternic influențat de-a lungul ontogenezei lui de dezvoltare psihogenetică și a mediului social în care acesta trăiește. Unele tulburări de caracter pot trece neobservate, în timp ce altele dacă rămân se transformă în tulburări de personalitate la vârsta adultă. [4].

Pentru a cerceta caracteristicile agresivității și accentuărilor de caracter la adolescenții delincvenți, ne-am propus să chestionăm 55 de adolescenți delincvenți – beneficiari ai „Complexului de servicii sociale pentru copii în situație de stradă”. Lotul de control este constituit din 55 de adolescenți – elevi ai Liceului Teoretic “Lucian Blaga” din Chișinău. A fost aplicat Chestionarul de Agresivitate (autori H. Buss și M. Perri) și Chestionarul Caracterologic (autori H. Leongard și H. Schmiechek).

Pornind de la faptul că ne-am propus să aflăm dacă nivelul de agresivitate al adolescenților delincvenți este mai mare decât al celor care nu sunt în conflict cu legea, în prim-plan evaluăm proporția subiecților în funcție de nivelul agresivității. Frecvențele și ratele procentuale sunt date pentru ambele grupuri.

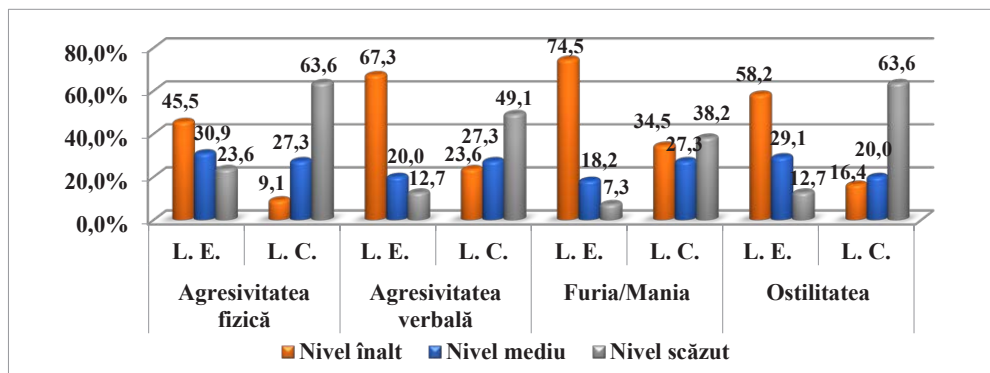

Figura 1. Nivelul agresivității, %

Din Figura 1 observăm că din numărul total de adolescenți delincvenți 45,5% au un nivel înalt al agresivității fizice, 30,9% nivel mediu și 23,6% nivel scăzut. Din totalul de adolescenți din grupul de control 9,1% au un nivel înalt al agresivității fizice, 27,3% nivel mediu și 64,6% nivel scăzut. 67,3% dintre adolescenții delincvenți au un nivel înalt al agresivității verbale, 20% nivel mediu și 12,7% nivel scăzut. 23,6% dintre adolescenții din grupul de control au un nivel înalt al agresivității verbale, 27,3% nivel mediu și 49,1% nivel scăzut. 74,5% dintre adolescenții delincvenți au nivel înalt al furiei/ mâniai, 18,2% nivel mediu și 7,3% nivel scăzut, pe când adolescenții din grupul de control 34,5% au nivel înalt al furiei/mâniai, 27,3% nivel mediu și 38,2% nivel scăzut. Din numărul total de adolescenți din grupul experimental, 58,2% nivel înalt al ostilității, 29,1% nivel mediu și 12,7% nivel scăzut, în timp ce 16,4% din numărul total de adolescenții din grupul de control au un nivel înalt al ostilității, 20% au un nivel mediu și 63,6% au un nivel scăzut.

În continuare, ne propunem să aflăm dacă există diferențe în ceea ce privește accentuările de caracter între adolescenții delincvenți și cei din lotul de control. În prim-plan evaluăm proporția subiecților în funcție de gradul de semnificație al trăsăturilor de caracter. Frecvențele și ratele procentuale sunt date pentru ambele grupuri. Menționăm că vă prezentăm doar o figură din cele trei.

Așadar, din totalul de adolescenți din grupul experimental 32,7% au accentuare de caracter de tip demonstrativ, 21,8% au tendință medie și la 45,5% accentuarea acestui tip lipsește. Din totalul de adolescenți din grupul de control 19,1% au accentuare a caracterului demonstrativ, 21,8% prezintă tendință medie și la 69,1% accentuarea nu este prezentă. 10,9% dintre adolescenții delincvenți au accentuare de tip hiperexact, 9,1% au tendință medie și 80,0% nu prezintă accentuare. 3,6% dintre adolescenții din

lotul de control au accentuare a caracterului hiperexact, 20,0% au tendință medie și 76,4% nu au accentuare a acestui tip de caracter. 30,9% dintre subiecții grupului experimental au accentuare de tip hiperperseverent, 23,6% au tendință medie și 45,5% nu au accentuare. 5,5% dintre subiecții grupului de control au accentuare a caracterului hiperperseverent, 29,1% au tendință medie și 65,5% nu prezintă accentuare.

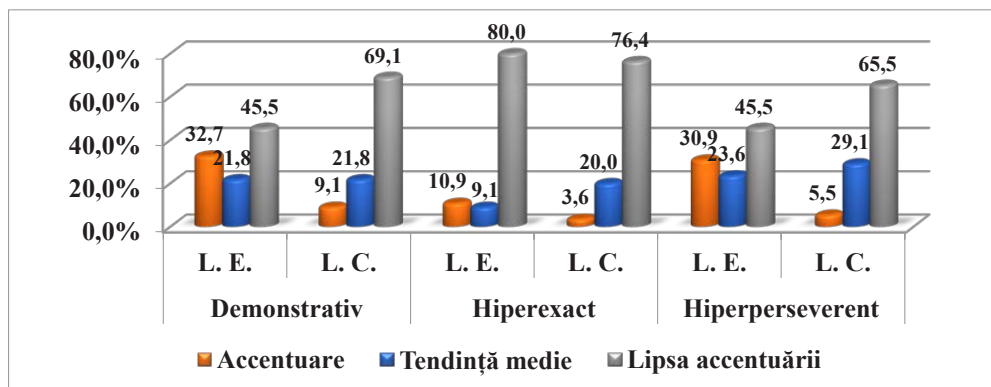

Figura 2. Trăsături de caracter, %

Astfel putem confirma că există corelații semnificative direct proporționale între agresivitatea fizică și tipul nestăpânit ($r=0,322$; $0,001$), între agresivitatea verbală și tipul demonstrativ ($0,199$; $r=0,037$) și între ostilitate și tipul anxios ($r=0,218$; $0,022$), a adolescenții delincvenți

În concluzie, adolescenții delincvenți au un nivel al agresivității mai înalt decât adolescenții ce nu se află în conflict cu legea.

Bibliografie

1. LOSÎI, E. Agresivitatea preadolescenților – comportament de risc pentru securitatea psihologică. În: *Studia, Universitatea Pedagogică de Stat „Ion Creangă”*, 2021, nr.41.
2. UNIVERSITATEA PEDAGOGICĂ DE STAT „ION CREANGĂ”. *Laboratorul proiectului „Formarea inițială și continuă a psihologilor în domeniul protecției copilului față de violență. Aspecte psiho-sociale în protecția copilului și familiei de violență*. Chișinău, 2016. 93 p.
3. LOSÎI, E. *Formele de manifestare a agresivității la preadolescenții din mediul urban și rural*. Universitatea Pedagogică de Stat „Ion Creangă”, articol nr. 4(61) / 2020 / ISSN 1857-0224 / ISSNe 1857-4432.
4. VÎRLAN, M. *Aspecte psihosociale ale tinerilor delincvenți*. (materialele conferinței științifice naționale). Chișinău: UPS „Ion Creangă”, 2012. 366 p.

Recomandat

Raisa CERLAT, dr., lector univ.